CHERNIVTSI
LAW SCHOOL

ЧЕРНІВЕЦЬКИЙ
НАЦІОНАЛЬНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ЮРІЯ ФЕДЬКОВИЧА

Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича

Юридичний факультет

Кафедра міжнародного права та порівняльного правознавства

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Декан юридичного факультету
_____проф. Віталій ГОРДЄЄВ
«28» серпня 2026 року

РОБОЧА ПРОГРАМА
навчальної дисципліни

МІЖНАРОДНИЙ ЗАХИСТ ПРАВ ЛЮДИНИ
обов'язкова навчальна дисципліна

Освітня програма: «Міжнародне право»
Спеціальність: 293 Міжнародне право
Галузь знань: 29 Міжнародні відносини
Рівень вищої освіти: перший (бакалаврський)
Юридичний факультет
Мова навчання: українська

Чернівці, 2026 рік

Робоча програма навчальної дисципліни «Міжнародний захист прав людини» складена відповідно до освітньої програми «Міжнародне право» підготовки здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю 293 Міжнародне право галузі знань 29 Міжнародні відносини.

Розробники:

Чепель Ольга Дмитрівна, *доцент, кандидат юридичних наук, доцент*

Лабик Анастасія Русланівна, *асистент*

Викладачі, що забезпечують читання даної дисципліни

Чепель Ольга Дмитрівна, *доцент, кандидат юридичних наук, доцент*

Лабик Анастасія Русланівна, *асистент*

Погоджено з гарантом
ОП Міжнародне право _____ **д.ю.н., проф. Світлана КУЧУК**

Затверджено на засіданні кафедри Міжнародного права та порівняльного правознавства
Протокол № 1 від «27» серпня 2026 року

В.о. завідувача кафедри
міжнародного права
та порівняльного правознавства _____ **д.ю.н., проф. Світлана КАРВАЦЬКА**

Схвалено науково-методичною комісією юридичного факультету
Протокол № 1 від «28» серпня 2026 року

Голова науково-методичної комісії _____ **PhD, ас. Лаура БЗОВА**

Мета вивченя навчальної дисципліни «Міжнародний захист прав людини» полягає в тому, щоб ознайомити студентів з основами теорії і практики міжнародного захисту прав людини, функціонуванням універсальних та регіональних систем і механізмів захисту прав людини, а також надати їм практичні вміння роботи з міжнародно - правовими джерелами, їх аналізу, синтезу і тлумачення,природи та сутності прав людини, класифікації прав людини, а також дати студентам наступні знання та розуміння щодо :значення Європейської Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод, 1950 р.; принципів тлумачення, особливості застосування в національному правопорядку; повноважень Європейського суду з прав людини: юрисдикції та процедури звернення; контрольних функцій Комітету Міністрів Ради Європи за виконанням рішень Європейського суду з прав людини; алгоритму використання практики ЄСПЛ в Україні у якості джерела права. Виробити у студентів наступні когнітивні вміння розпізнавати у невичерпній правовій реальності ознаки факторів порушення прав людини та основоположних свобод, професійно обґрунтовувати та висловлювати власну позицію з проблематики міжнародного захисту прав людини та виявляти тенденції, міру та форми впливу прецедентного права ЄСПЛ на українську правову реальність.

Пререквізити. Навчальна дисципліна «Міжнародний захист прав людини» взаємопов'язана з навчальними дисциплінами: «Вступ до права», «Історія міжнародного права», «Міжнародне публічне право», «Міжнародне приватне право» «Право ЄС».

Після вивчення навчальної дисципліни здобувач володітиме наступними компетентностями, що закріплені в Освітньо-професійній програми «Право» підготовки здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю Міжнародне право 293 Міжнароднеправо, галузі знань 29 Міжнародні відносини:

Загальні компетентності:

ЗК 1 Здатність до розуміння причинно-наслідкових зв'язків й уміння їх використовувати у професійній і соціальній діяльності

ЗК 3 Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК 6 Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК 11 Здатність працювати як автономно, так і в команді

ЗК 12 Здатність до адаптації та дії в новій ситуації, зокрема, в міжнародному контексті.

Фахові компетентності:

ФК 4. Здатність застосовувати інтелектуальний інструментарій, понятійнокатегоріальний апарат, необхідний для формування професійної позиції правника-міжнародника.

ФК 6. Здатність планувати та здійснювати власну професійну діяльність.

ФК 7. Повага до честі і гідності людини як найвищої соціальної цінності, розуміння їх правової природи; знання і розуміння міжнародних стандартів прав людини, закріплених універсальними і регіональними актами з прав людини; міжнародних універсальних і регіональних, а також національних інституційних механізмів захисту прав людини.

ФК 8. Здатність застосовувати знання засад і змісту інститутів міжнародного публічного права з таких галузей, як: право міжнародних договорів, право зовнішніх зносин, міжнародне повітряне право, міжнародне морське право, міжнародне космічне право, право міжнародних організацій, міжнародне право прав людини, міжнародне економічне право, міжнародне екологічне право, міжнародне кримінальне право, право міжнародної безпеки, міжнародне гуманітарне право.

ФК 9. Знання і розуміння європейського права і права Європейського Союзу.

Програмні результати навчання:

ПРН 1. Здійснювати аналіз суспільних процесів у контексті аналізованої проблеми і демонструвати власне бачення шляхів її розв'язання.

ПРН 2. Тлумачити і правильно застосовувати норми як вітчизняного, так і зарубіжного матеріального та процесуального права;

ПРН 9. Демонструвати необхідні знання та розуміння сутності й змісту основних правових інститутів і норм фундаментальних галузей національного права; міжнародного публічного і міжнародного приватного права; європейського права і права Європейського Союзу.

ПРН 11. Надавати консультації щодо можливих способів захисту прав та інтересів клієнтів на національному і міжнародному рівнях у різних правових ситуаціях.

ПРН 19. Забезпечувати реалізацію Конституції, законів України та відповідних міжнародних конвенцій у випадку посягань на права і свободи, честь і гідність людини, права держави, права юридичних осіб, об'єднань громадян тощо.

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
Загальна інформація

Форма навчання	Рік підготовки	Семестр	Кількість		Кількість годин						Вид підсумкового контролю
			кредитів	годин	лекції	практичні	семінарські	лабораторні	самостійна робота	індивідуальні завдання	
Денна	4	8	6.0	180	45	60	-	-	75	-	екзамен
Заочна	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	

Структура змісту навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин									
	денна форма					заочна форма				
	усього	у тому числі				усього	у тому числі			
		л	пр	інд	с.р.		л	пр	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. Поняття та сутність прав людини в актах міжнародного права										
Тема 1.1. Загальні положення про права людини.	10	3	2		5					
Тема 1.2.Захист прав людини в рамках ООН	12	3	4		5					
Тема 1.3. Захист прав людини у Європі.	12	3	4		5					
Тема 1.4. Інші регіональні системи захисту прав людини.	12	3	4		5					

Тема 1.5. Право на життя.	12	3	4		5					
Тема 1.6.Заборона катувань, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження чи покарання.	12	3	4		5					
Тема 1.7. Право на свободу та особисту недоторканність.	12	3	4		5					
Тема 1.8.Право на повагу до приватного і сімейного життя, житла та кореспонденції	13	4	4		5					
РАЗОМ	**90**	**20**	**30**		**40**					
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. Система захисту прав людини та практика їх застосування										
Тема 2.1. Свобода думки, совісті та релігії та механізми їх захисту.	12	3	6		5					
Тема 2.2.Свобода вираження поглядів.	12	3	4		5					
Тема 2.3. Свобода зібрань та об'єднання.	12	3	4		5					
Тема 2.4.Право на власність.	15	4	4		5					
Тема 2.5. Заборона дискримінації.	13	4	4		5					

Тема 2.6.Право на справедливий суд та на ефективний засіб юридичного захисту	15	4	4		5					
Тема 2.7. Правомірне обмеження прав людини та відступ держав від своїх зобов'язань у сфері прав людини під час надзвичайного стану, становища або ситуації. Міжнародний захист прав людини під час збройних конфліктів	11	4	4		5					
РАЗОМ	**90**	**25**	**30**		**35**					
УСЬОГО	**180**	**45**	**60**		**75**					

Тематика лекційних занять з переліком питань

№ з/п	**Назва теми**
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1 Поняття та сутність прав людини в актах міжнародного права	
1)	**Тема: Загальні положення про права людини** 1. Природа та сутність прав людини. 2. Класифікація прав людини. 3. Універсальність прав людини. Захист прав людини в діяльності Ліги Націй.
2)	**Тема: Захист прав людини в рамках ООН** Статут ООН, Загальна декларація прав людини 1948 р.

	2. Рада ООН з прав людини. 3. Верховний Комісар ООН з прав людини. 4. Процедура 1503. 5. Міжнародний пакт про громадянські і політичні права 1966 р. Комітет по правах людини. 6. Міжнародний пакт про економічні, соціальні і культурні права 1966 р. Комітет з економічних, соціальних та культурних прав. 7. Конвенція ООН з ліквідації всіх форм дискримінації щодо жінок 1979 р. Комітет з ліквідації дискримінації щодо жінок. 8. Конвенція про права дитини 1989 р. Комітет з прав дитини. 9. Конвенція проти катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження і покарання 1984 р. Комітет проти катувань. 10. Міжнародна конвенція про ліквідацію всіх форм расової дискримінації 1965 р. Комітет по ліквідації расової дискримінації. 11. Конвенція про права осіб з інвалідністю 2006 р. Комітет з прав осіб з інвалідністю.
3)	**Тема 3. Захист прав людини у Європі** 1. Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод 1950 р.: принципи тлумачення, особливості застосування в національному правопорядку. 2. Європейський суд з прав людини: юрисдикція та процедура звернення. 3. Контроль Комітету Міністрів Ради Європи за виконанням рішень Європейського суду з прав людини. 4. Європейська соціальна хартія (переглянута). 5. Захист прав людини в Європейському Союзі. Хартія основоположних прав Європейського Союзу 2000 р. 7. Міжнародно-правове регулювання захисту прав людини в рамках Організації з безпеки та співробітництва в Європі.
4)	**Тема: Інші регіональні системи захисту прав людини** 1. Міжамериканська система захисту прав людини. 2. Африканська система захисту прав людини. Субрегіональні системи захисту прав людини в Африці. 3. Арабська система захисту прав людини. Захист прав людини в рамках АСЕАН (Асоціація держав Південно- Східної Азії).
5)	**Тема: Право на життя** 1. Поняття та зміст права на життя. 2. Правове регулювання права на життя 3. Зобов’язання держави щодо права на життя.

6)	**Тема: Заборона катувань, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження чи покарання** 1. Правова природа та суть заборони катувань, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження чи покарання. 2. Правове регулювання права на заборони катувань, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження чи покарання Зобов'язання держави щодо заборони катувань, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження чи покарання.
7)	**Тема: Право на свободу та особисту недоторканність** 1. Поняття, ознаки та зміст права на свободу та особисту недоторканність. 2. Правове регулювання права на свободу та особисту недоторканність 3. Зобов'язання держави щодо права на свободу та особисту недоторканність.
8)	**Тема: Право на повагу до приватного і сімейного життя, житла та кореспонденції** 1. Обсяг та складові права на повагу до приватного і сімейного життя, житла та кореспонденції. 2. Автономне тлумачення поняття «житло» у практиці ЄСПЛ 3. Зобов'язання держави щодо права на повагу до приватного і сімейного життя, житла та кореспонденції.
9)	**Тема: Свобода думки, совісті та релігії** 1. Обсяг та складові права на свободу думки, совісті та релігії. Зобов'язання держави щодо права на свободу думки, совісті та релігії.
10)	**Тема: Свобода вираження поглядів** 1. Обсяг та складові права на свободу вираження поглядів. Зобов'язання держави щодо права на свободу вираження поглядів.
11)	**Тема: Свобода зібрань та об'єднання** 1. Обсяг та складові права на свободу зібрань та об'єднання. Зобов'язання держави щодо права на свободу зібрань та об'єднання.
12)	**Тема: Право на власність** 1. Обсяг та складові права на власність. 2. Автономне тлумачення поняття «майно» у практиці ЄСПЛ

	2. Зобов'язання держави щодо права на власність.
13)	**Тема: Заборона дискримінації** 1. Обсяг та складові заборони дискримінації. 2. Зобов'язання держави щодо заборони дискримінації.
14)	**Тема: Право на справедливий суд та на ефективний засіб юридичного захисту** 1. Обсяг та складові права на справедливий суд та на ефективний засіб юридичного захисту. 2. Зобов'язання держави щодо права на справедливий суд та на ефективний засіб юридичного захисту
15)	**Тема: Правомірне обмеження прав людини та відступ держав від своїх зобов'язань у сфері прав людини під час надзвичайного стану, становища або ситуації. Міжнародний захист прав людини під час збройних конфліктів** 1. Правомірне обмеження прав людини. 2. Відступ держави від своїх зобов'язань у сфері прав людини за умов надзвичайного стану, становища або ситуації. 3. Застосування міжнародних стандартів прав людини у період збройних конфліктів. Застосування принципу lex specialis щодо міжнародного гуманітарного права. 4. Захист поранених і хворих у діючих арміях. 5. Захист поранених, хворих та осіб, які зазнали корабельної аварії, зі складу збройних сил на морі. 6. Захист військовополонених. 7. Захист цивільного населення, жінок, дітей, осіб з інвалідністю під час війни.

Тематика практичних занять з переліком питань

№ з/п	Назва теми
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. Поняття та сутність прав людини в актах міжнародного права	
1)	**Тема: Загальні положення про права людини** 1.Природа , еволюція та сутність прав людини.

	2.Класифікація прав людини. 3.Універсальність прав людини та захист прав людини в діяльності Ліги Націй.
2)	**Тема: Захист прав людини в рамках ООН** 1. Статут ООН, Загальна декларація прав людини 1948 р. 2. Рада ООН з прав людини. 3. Верховний Комісар ООН з прав людини. 4. Процедура 1503. 5. Міжнародний пакт про громадянські і політичні права 1966 р. Комітет по правах людини. 6. Міжнародний пакт про економічні, соціальні і культурні права 1966 р. Комітет з економічних, соціальних та культурних прав. 7. Конвенція ООН з ліквідації всіх форм дискримінації щодо жінок 1979 р. Комітет з ліквідації дискримінації щодо жінок. 8. Конвенція про права дитини 1989 р. Комітет з прав дитини. 9. Конвенція проти катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження і покарання 1984 р. Комітет проти катувань. 10. Міжнародна конвенція про ліквідацію всіх форм расової дискримінації 1965 р. Комітет по ліквідації расової дискримінації. 11. Конвенція про права осіб з інвалідністю 2006 р. Комітет з прав осіб з інвалідністю.
3)	**Тема Захист прав людини у Європі** 1. Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод 1950 р.: принципи тлумачення, особливості застосування в національному правопорядку. 2. Європейський суд з прав людини: юрисдикція та процедура звернення. 3. Контроль Комітету Міністрів Ради Європи за виконанням рішень Європейського суду з прав людини. 4. Європейська соціальна хартія (переглянута). 5. Захист прав людини в Європейському Союзі. Хартія основоположних прав Європейського Союзу 2000 р. 6. Міжнародно-правове регулювання захисту прав людини в рамках Організації з безпеки та співробітництва в Європі.
4)	**Тема: Інші регіональні системи захисту прав людини** 1. Міжамериканська система захисту прав людини. 2. Африканська система захисту прав людини. 3. Субрегіональні системи захисту прав людини в Африці. 4. Арабська система захисту прав людини.

	5. Захист прав людини в рамках АСЕАН (Асоціація держав Південно-Східної Азії). 6.Аналіз справи Міжнародного суду ООН Ф. Ноттебома (Лихтенштейн проти Гватемали 1955р.)
5)	**Тема: Право на життя** 1. Поняття та зміст права на життя. 2. Евтаназія в практиці ЄСПЛ 3. Зобов'язання держави щодо права на життя. 4. Позитивні та негативі обов'язки держави щодо права на життя 5. Аналіз справи ЄСПЛ "Макканн та інші проти Сполученого Королівства" № 18984/91 6. Аналіз справи ЄСПЛ «Лопеш де Соуза Фернандеш проти Португалії", № 56080/13
6)	**Тема: Заборона катувань, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження чи покарання** 1. Поняття та зміст заборони катувань, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження чи покарання. 2. Зобов'язання держави щодо заборони катувань, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження чи покарання. 3. Аналіз справи ЄСПЛ «Сьорінг проти Сполученого *Королівства*» № 14038/88, 1989 р. 4. Аналіз справи ЄСПЛ "Гефген проти Німеччини" (Gafgen v. Germany), № 22978/05 5. Аналіз справи ЄСПЛ "Каверзін проти України", № 23893/03.
7)	**Тема: Право на свободу та особисту недоторканність** 1. Поняття та права на свободу 2. Поняття та зміст права на особисту недоторканність. 3. Зобов'язання держави щодо права на свободу та особисту недоторканність. 4. Аналіз справи ЄСПЛ "Харченко проти України", № 40107/02. 5. Аналіз справи ЄСПЛ "Остін та інші проти Сполученого Королівства" № 39692/09

8)	**Тема: Право на повагу до приватного і сімейного життя, житла та кореспонденції** 1. Поняття та зміст права на повагу до приватного і сімейного життя, 2. Поняття та зміст права на таємницю житла та кореспонденції. 3. Зобов'язання держави щодо права на повагу до приватного і сімейного життя, житла та кореспонденції. 4. Аналіз справи ЄСПЛ "Денісов проти України", № 76639/11, рішення Великої палати 2018 р., 5. Аналіз справи ЄСПЛ "Савіни проти України", № 39948/06, 2008 р., 6. Аналіз справи ЄСПЛ "М.Р. і Д.Р. проти України", № 63551/13, 2018 р., 7. Аналіз справи ЄСПЛ "Німіц проти Німеччини" № 13710/88, 1992 р.
	ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. Система захисту прав людини та практика їх застосування
9)	**Тема: Свобода думки, совісті та релігії** 1. Поняття та зміст права на свободу думки, совісті та релігії. 2. Зобов'язання держави щодо права на свободу думки, совісті та релігії. 3. Аналіз справи ЄСПЛ «Коккінакіс проти Греції» 1993р. № 14307/88 4. Аналіз справи ЄСПЛ "С.А.С. проти Франції" (S.A.S. v. France), № 43835/11 5. Аналіз справа "Евейда та інші проти Сполученого Королівства" №№ 48420/10, 59842/10, 51671/10, 36516/10
10)	**Тема: Свобода вираження поглядів** 1. Поняття та зміст права на свободу вираження поглядів. 2. Зобов'язання держави щодо права на свободу вираження поглядів. 3. Аналіз справи ЄСПЛ "С. і Марпер проти Сполученого Королівства" (S and Marper v. United Kingdom), №№ 30562/04, 30566/04, рішення Великої палати 2008 року,
11)	**Тема: Свобода зібрань та об'єднання** 1. Поняття та зміст права на свободу зібрань та об'єднання. 2. Зобов'язання держави щодо права на свободу зібрань та об'єднання. 3. Аналіз справи ЄСПЛ "Веніамін Тимошенко та інші проти України", № 48408/12, 2014 р. 4. Аналіз справи ЄСПЛ "Букта та інші проти Угорщини" (BuktaandOthers v. Hungary), № 25691/04, 2007 р.

12)	**Тема: Право на власність** 1. Поняття та зміст права на власність. 2. Зобов'язання держави щодо права на власність. 3. Аналіз справи ЄСПЛ "Спорронґ і Льоннрот проти Швеції" , №№ 7151/75, 7152/75, 1982 р., 4. Аналіз справи ЄСПЛ "Лоізіду проти Туреччини" № 15318/89, рішення Великої палати 1996 р

13)	**Тема: Заборона дискримінації** 1. Поняття та зміст заборони дискримінації. 2. Зобов'язання держави щодо заборони дискримінації. 3. Аналіз справ ЄСПЛ «Пічкур проти України», № 10441/06, 2013 р., 4. Аналіз справи ЄСПЛ «Україна проти Росії (щодо Криму)» (заяви № 20958/14 та № 38334/18) 5. Аналіз справи ЄСПЛ «Україна та Нідерланди проти Росії» (заяви № 8019/16, № 43800/14, № 28525/20, № 11055/22)
14)	**Тема: Право на справедливий суд та на ефективний засіб юридичного захисту** 1. Поняття та зміст права на справедливий суд та на ефективний засіб юридичного захисту. 2. Зобов'язання держави щодо права на справедливий суд та на ефективний засіб юридичного захисту 3. Аналіз справи ЄСПЛ "Олександр Волков проти України", № 21722/11, рішення Великої палати 2013р.; 4. Аналіз справи ЄСПЛ справа "Бурмич та інші проти України", №№ 46852/13, 47786/13, 54125/13, рішення Великої палати 2017 р
15)	**Тема: Правомірне обмеження прав людини та відступ держав від своїх зобов'язань у сфері прав людини під час надзвичайного стану, становища або ситуації. Міжнародний захист прав людини під час збройних конфліктів** 1. Правове регулювання правомірного обмеження прав людини. 2. Відступ держави від своїх зобов'язань у сфері прав людини за умов надзвичайного стану, становища або ситуації. 3. Застосування міжнародних стандартів прав людини у період збройних конфліктів. 4. Способи та методи застосування принципу lex specialis щодо міжнародного гуманітарного права. Захист військовополонених. 5. Захист поранених і хворих у діючих арміях. 6. Захист поранених, хворих та осіб, які зазнали корабельної аварії, зі складу збройних сил на морі. 7. Захист цивільного населення під час війни. 8. Захист жінок та дітей під час війни. Завдання. Військовослужбовець держави Б був захоплений у полон представниками держави А. Під час допиту представники держави А відмовили йому в наданні медичної допомоги та погрожували судом за те, що він «брав участь у вбивствах солдатів держави А», оскільки він не мав на собі повного форменого одягу та документів (був лише в цивільній куртці з нарукавною пов'язкою прапора своєї країни). Обґрунтуйте власну позицію по справі. Чи має військовослужбовець «Х» статус комбатанта та право на статус військовополоненого? Проаналізуйте критерії комбатанта згідно третьої Женевської конвенції (ст. 4)та ст. 43-44 Додаткового протоколу І.

Індивідуальні науково-дослідні завдання (ІНДЗ)

№	Назва теми
1	Право на життя та смертна кара (проблеми співвідношення) (на основі аналізу рішень Європейського суду з прав людини).
2	Права людини у глобальному вимірі: універсалізм чи регіоналізм? (есе)
3	Україна та Європейський суд з прав людини: кількісні та якісні показники взаємодії.
4.	Колективні права та їх захист в міжнародному праві
5	Інституційні та конвенційні органи і механізми міжамериканської систем захисту прав людини
6	Особливості захисту прав людини за допомогою європейської, африканської та міжарабської правозахисних систем (есе)
7	Принцип гендерної рівності в практиці Африканського суду з прав людини і народів
8	Верховенство права в практиці Європейського суду з прав людини та Міжамериканського суду з прав людини
9	Особливості електронного правосуддя у практиці Верховного суду США на прикладі конкретної справи. Вибір рішення суду для аналізу на вибір викладача та/або студента.
10	Аналіз рішень Європейського суду з прав людини щодо захисту права на життя (справа Пол та Одрі Едвартс проти Сполученого Королівства, справа Гонгадзе проти України, справа Онер'їлдіз проти Туреччини, справа Претті проти Сполученого Королівства, справа Оджалан проти Туреччини, справа Полторацький проти України) та обґрунтування власної позиції. Вибір рішення для аналізу на вибір викладача та/або студента.

Завдання для самостійної роботи студентів

Самостійна робота студента є основним засобом оволодіння навчальним матеріалом і виконується в поза аудиторний час, передбачений тематичним планом навчальної дисципліни.

Під час вивчення навчальної дисципліни студенти повинні навчитися самостійно мислити, поглиблювати засвоєні теоретичні знання, опановувати практичні навички прийняття правових рішень. Відповіді на питання повинні бути законспектовані, їхнє викладення має бути стислим і чітким, обов'язковими є посилання на використані джерела.

Форма контролю самостійної роботи – перевірка конспекту або обговорення на семінарському занятті. Питання, відведені для самостійної роботи, виносяться на поточний, модульний і підсумковий семестровий контроль.

З метою самостійного визначення рівня засвоєння теоретичного матеріалу студентам пропонуються питання для самоконтролю набутих знань.

№	Назва теми	Завдання для самостійної роботи	К-сть год
1	Загальна характеристика прав людини в міжнародному праві	Охарактеризувати: Історію формування прав людини в різні епохи. Природа та сутність людських прав. Класифікація людських прав за різними критеріями. Універсальність людських прав та механізми їх впровадження. Захист людських прав в діяльності Ліги Націй.	2
2	Особливості захисту прав людини в діяльності Організації Об'єднаних Націй.	Проаналізуйте: Особливості захисту прав в Статуті ООН Місце та роль Загальної декларації прав людини 1948 р. в системі захисту прав людини Правовий статус Ради ООН з прав людини та Верховного Комісара ООН з прав людини. Процедура 1503: основні аспекти Міжнародні акти та органи ООН в системі захисту прав людини: Міжнародний пакт про громадянські і політичні права 1966 р. Комітет по правах людини. Міжнародний пакт про економічні, соціальні і культурні права 1966 р. Комітет з економічних, соціальних та культурних прав. Конвенція ООН з ліквідації всіх форм дискримінації щодо жінок 1979 р. Комітет з ліквідації дискримінації щодо жінок. Конвенція про права дитини 1989 р. Комітет з прав дитини. Конвенція проти катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження і покарання 1984 р. Комітет проти катувань. Міжнародна конвенція про ліквідацію всіх форм расової дискримінації 1965 р. Комітет по ліквідації расової дискримінації. Конвенція про права осіб з інвалідністю 2006 р. Комітет з	4

		прав осіб з інвалідністю.	
3	Міжнародний регіональний рівень захисту прав людини в Європі.	Обгрунтуйте: Місце та роль Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод 1950 р. та протоколів в загальноєвропейській системі захисту прав людини. Правовий статус Європейського суду з прав людини (ЄСПЛ). Процедура звернення до Європейського суду з прав людини. Особливості виконання рішень Європейського суду з прав людини та контроль за їх виконанням. Європейська соціальна хартія (переглянута): загальна характеристика Захист прав людини в Європейському Союзі. Хартія основоположних прав Європейського Союзу 2000 р. Діяльність ОБСЄ у сфері визначення та просування стандартів захисту прав людини (Бюро з демократичних інститутів і прав людини ОБСЄ, Верховний комісар ОБСЄ у справах національних меншин).	4
4	Міжнародно-правове регулювання інших регіональних система захисту прав людини	Охарактеризуйте: Міжамериканську систему захисту людських прав. Особливості африканської системи захисту людських прав. Субрегіональні системи захисту людських прав в Африці: поняття та види Інституційна система захисту людських прав Ліги Арабських Держав. Правовий захист людських прав в рамках Асоціація держав Південно-Східної Азії (АСЕАН).	4
5	Міжнародно-правовий захист права на життя	Проаналізуйте: Поняття та суть права на життя. Зміст права на життя в системі захисту прав людини. Обов'язок держав гарантувати право на життя Право на життя в рішеннях Європейського суду з прав людини. Аналіз справи ЄСПЛ «Маккан та інші проти Об'єднаного Королівства» 1995р.	4
6	Заборона катувань, нелюдського та принижуючого гідність поводження або покарання	Розкрийте: Поняття та обсяг заборони катувань, нелюдського та принижуючого гідність поводження або покарання. Складові права на заборону катувань, нелюдського та принижуючого гідність поводження або покарання. Обов'язок держав щодо заборони катувань, нелюдського та принижуючого гідність поводження або покарання. Заборона катувань, нелюдського та принижуючого гідність поводження або покарання в рішеннях Європейського суду з прав людини. Аналіз справи «*Сьорінг проти Сполученого* Королівства» 1989р.	4

7	Загальна характеристика права на свободу та особисту недоторканність	Розкрийте: Поняття та обсяг права на свободу та особисту недоторканність Складові права на свободу та особисту недоторканність Зобов'язання держав щодо права на свободу та особисту недоторканність. Аналіз справи ЄСПЛ «ХАРЧЕНКО ПРОТИ УКРАЇНИ» 2011р.	4
8	Право на повагу до приватного й сімейного життя, житла та кореспонденції	Проаналізуйте: Поняття та обсяг права на повагу до приватного й сімейного життя, житла та кореспонденції. Зміст права на повагу до приватного й сімейного життя, житла та кореспонденції. Зобов'язання держав щодо права на повагу до приватного й сімейного життя, житла та кореспонденції. Аналіз справи ЄСПЛ «Класс та інші проти Німеччини» 1978р.	4
9	Свобода думки, совісті та релігії в практиці міжнародних судових установ	Проаналізуйте: Поняття та обсяг свободи думки, совісті та релігії. Зміст свободи думки, совісті та релігії. Зобов'язання держав щодо свободи думки, совісті та релігії. Аналіз справи ЄСПЛ «Коккінакіс проти Греції» 1993р.	6
10	Свобода вираження поглядів в практиці міжнародних судових установ	Проаналізуйте: Поняття та обсяг свободи вираження поглядів. Зміст свободи вираження поглядів. Зобов'язання держав щодо свободи вираження поглядів. Аналіз справи ЄСПЛ «Лінгенс проти Австрії» 1986р.	4
11	Свобода зібрань та об'єднання в практиці міжнародних судових установ	Проаналізуйте: Свобода мирних зібрань та об'єднань. Право на об'єднання в політичні партії. Право на вільні вибори в практиці міжнародних судових установ, право бути обраним та кваліфікаційні вимоги до кандидатів. Зобов'язання держав щодо свободи зібрань та об'єднань. Аналіз справи «Вєренцов проти України» 2013р.	4
12	Захист права власності в практиці міжнародних судових установ	Проаналізуйте: Поняття та зміст права власності Захист права власності. Захист права на пільги. Поняття пільг та привілеїв в практиці міжнародних судових установ. Зобов'язання держав щодо права власності. Аналіз справи «Лоїзіду проти Туреччини» 1996р.	4
13	Заборона дискримінації в практиці міжнародних судових установ.	Охарактеризуйте: Поняття та обсяг дискримінації. Зміст заборони дискримінації. Зобов'язання держав щодо заборони дискримінації. Аналіз справи ЄСПЛ «Маркс проти Бельгії» 1979 р.	4

14	Право на справедливий судовий розгляд та на ефективний засіб юридичного захисту	Охарактеризуйте: Право на суд та його елементи. Обсяг права на справедливий судовий розгляд. Право на розгляд справи упродовж розумного строку. Поняття та обсяг права на ефективний засіб юридичного захисту Зміст права на ефективний засіб юридичного захисту . Зобов'язання держав щодо права на справедливий судовий розгляд та на ефективний засіб юридичного захисту. Аналіз справи ЄСПЛ «Олександр Волков проти України» 2013р. Аналіз справи ЄСПЛ «Бурмич та інші проти України» 2017р.	4
15	Механізми міжнародного захисту прав окремих категорій та груп осіб. Міжнародний захист прав людини під час збройних конфліктів.	Розкрийте: Загальну характеристика захисту прав осіб, що належать до національних та мовних меншин та прав корінних народів. Особливості захисту прав жінок та дітей. Механізм захисту прав осіб з інвалідністю. Правовий статус мігрантів, що працюють. Способи міжнародного захисту прав біженців. Правові аспекти захисту прав ув'язнених осіб. Захист прав пацієнтів. Правомірне обмеження людських прав. Відступ держави від своїх зобов'язань у сфері людських прав за умов надзвичайного стану, становища або ситуації.	4

Критерії оцінювання самостійної роботи студента

Самостійна робота оцінюється за результатами перевірки конспектів, письмових завдань (есе, рефератів), ведення термінологічного словника, виконання тестів та обговорення матеріалу відповідно до таких критеріїв:

5 балів - здобувач у повному обсязі володіє матеріалом, глибоко та всебічно розкриває зміст питань для самостійного опрацювання. Відповіді чітко та стисло законспектовані. Здобувач самостійно й аргументовано викладає матеріал під час обговорення, робить обов'язкові посилання на джерела та використовує як обов'язкову, так і додаткову літературу.

4 бали - здобувач на достатньому рівні володіє навчальним матеріалом, впевнено та обґрунтовано його викладає. У підготовленому конспекті зміст питань розкрито з використанням переважно обов'язкової літератури. Здобувач допускає лише поодинокі несуттєві неточності, які здатний виправити самостійно.

3 бали - здобувач загалом володіє матеріалом та викладає його основний зміст, проте робить це без глибокого всебічного аналізу та аргументації. Матеріал підготовлено без використання всієї необхідної літератури. Здобувач допускає окремі суттєві неточності та помилки під час відповіді.

2 бали - здобувач лише фрагментарно або частково володіє матеріалом, викладає його поверхово, неповно і без належного обґрунтування. Під час обговорення здобувач плутається в базовій термінології, не здатний до самостійної аргументації та потребує навідних питань від викладача.

1 бал - здобувач мінімально володіє навчальним матеріалом. Він не в змозі викласти зміст питань самостійної роботи, не розуміє теоретичного матеріалу та допускає суттєві помилки.

0 балів – здобувач не володіє навчальним матеріалом та не в змозі його викласти, не розуміє змісту теоретичних питань та практичних завдань.

Методи навчання

Викладання засноване на тісній взаємодії між викладачем та здобувачем із використанням інтерактивних методів з тим, щоб допомогти студентам розвивати аналітичні навички, здатність до логічно-обґрунтованої аргументації та розуміння міжнародно-правових аспектів з позицій доктрини та принципу верховенства права. Під час лекційних занять, в основному, використовуються пояснювально-ілюстративний, пізнавально-пошуковий та інтерактивний методи навчання і викладання: пояснення нового матеріалу, що має проблемний характер, у формі повідомлень, дискусій, консультацій, розв'язання ситуативних завдань, із застосуванням новітніх інформаційно-комунікаційних технологій; організація лекції у формі, коли студенти можуть аргументовано висловлювати свої погляди та аналізувати позиції різних країн, демонстрація презентацій, інтерактивних платформ, віртуальних екскурсій до європейських інституцій тощо з тематики лекційного заняття.

Поєднання компетентнісного та інтерактивного підходів становить основу організації та проведення практичних занять з дисципліни. Використовується індивідуальна або групова робота, що передбачає колоквіуми, дебати, розв'язання реальних кейсів, завдань, які вимагають збору, систематизації та аналізу інформації з національних і міжнародних джерел, її міжнародно-правової оцінки. Окрім цього, застосовується метод використання інформаційно-комунікаційних технологій, зокрема демонстрація презентацій, доповідей, рефератів, есе, колективна робота з нормативною базою.

Система контролю та оцінювання

Методи контролю

Поточний контроль здійснюється на практичних заняттях шляхом усного та письмового опитування, бліц-опитування, перевірки конспектів самостійної роботи, виконання тестових завдань (у тому числі загальних тестів з питань, винесених на самостійне опрацювання), розв'язання кейсів, аналізу рішень ЄСПЛ, підготовки есе, рефератів, глосаріїв, схем і презентацій. Оцінювання проводиться за чіткими критеріями з урахуванням повноти, аргументованості, самостійності та правильності посилань на джерела.

Підсумковий контроль проводиться у формі усного екзамену, який включає теоретичні питання та практичні завдання з аналізу рішень Європейського суду з прав людини. Результати поточного контролю (максимум 50 балів) та екзамену (максимум 50 балів) сумуються і переводяться у національну шкалу та шкалу ЄКТС відповідно до затвердженої системи оцінювання.

Форми проведення занять: лекції, практичні заняття. Організація роботи слухачів передбачає понятєво-категоріальний масив з кожної теми, контрольні питання та самостійні завдання, роботу з науковою літературою, а також розв'язання проблемних ситуацій та дослідно-творчих завдань.

Засобами оцінювання та демонстрування результатів навчання можуть бути:

- тестування за принципами ЗНО на основі комп'ютерних технологій(стандартизовані тести);
- контрольні роботи;
- реферати;
- есе;
- дайджести;
- презентації результатів виконаних завдань та досліджень;
- студентські презентації та виступи на наукових заходах;
- контрольні роботи;
- інші види індивідуальних та групових завдань.

Поточний контроль: здійснюється на заняттях шляхом індивідуального та фронтального усного опитування, бліц-опитування; письмових самостійних робіт (есе, рефератів, написання тематичних глосаріїв тощо); ведення термінологічного словника;

виконання практичних (індивідуальних та групових) завдань; підготовки та захисту відповідних схем, таблиць, діаграм, графіків; розв'язання кейсів з практичних завдань та задач-казусів; аналізу та обґрунтування (чи заперечення) судових рішень; взаємоконтролю магістрів у парах та малих групах; самоконтролю тощо.

Форма підсумкового контролю: усний екзамен , який складається з теоретичної частини та практичних завдань по аналізу справ Європейського суду з прав людини.

Критерії оцінювання поточного та підсумкового контролю

Поточний контроль проводиться на кожному практичному занятті та за результатами виконання завдань самостійної роботи. Він передбачає оцінювання теоретичної підготовки здобувачів вищої освіти із зазначеної теми (у тому числі, самостійно опрацьованого матеріалу) під час роботи на практичних заняттях та набутих практичних навичок під час виконання індивідуальних завдань.

Усний виступ та виконання письмового завдання, під час практичного заняття, тестування з теми практичного заняття	**Критерії оцінювання**
6 балів	В повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу. Правильно вирішив усі тестові завдання.
5 балів	Достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, в основному розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову літературу. Але при викладанні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі несуттєві неточності та незначні помилки. Правильно вирішив більшість тестових завдань.
4 бали	В цілому володіє навчальним матеріалом викладає його основний зміст під час усних виступів та письмових відповідей, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, без використання необхідної літератури допускаючи при цьому окремі суттєві неточності та помилки. Правильно вирішив половину тестових завдань.
3 бали	Не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом. Фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає його під час усних виступів та письмових відповідей, недостатньо розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, допускаючи при цьому суттєві неточності, правильно вирішив меншість тестових завдань.
2 бал	Частково володіє навчальним матеріалом не в змозі викласти зміст більшості питань теми під час усних виступів та письмових відповідей, допускаючи при цьому суттєві помилки. Правильно вирішив окремі тестові завдання.

0 балів	Не володіє навчальним матеріалом та не в змозі його викласти, не розуміє змісту теоретичних питань та практичних завдань. Не вирішив жодного тестового завдання.

Доповнення виступу:

2 бали – отримують студенти, які глибоко володіють матеріалом, чітко визначили його зміст; зробили глибокий системний аналіз змісту виступу, виявили нові ідеї та положення, що не були розглянуті, але суттєво впливають на зміст доповіді, надали власніаргументи щодо основних положень даної теми.

1 бал отримують студенти, які виклали матеріал з обговорюваної теми, що доповнюєзміст виступу, поглиблює знання з цієї теми та висловили власну думку.

Суттєві запитання до доповідачів:

2 бали отримують студенти, які своїм запитанням до виступаючого суттєво і конструктивно можуть доповнити хід обговорення теми.

1 бал отримують студенти, які у своєму запитанні до виступаючого вимагаютьдодаткової інформації з ключових проблем теми, що розглядається.

Експрес-контроль:

2 бали нараховуються студентам, які вільно володіють усім навчальним матеріалом,орієнтуються в темі та аргументовано висловлюють свої думки.

1 бал отримують студенти, які частково володіють матеріалом та можуть окреслитилише деякі проблеми теми.

Підготовка творчих завдань(есе, дайджест):

Есе – це самостійна творча робота, де у вільній формі висловлюються особисті думки на тему, передбачену Робочою програмою навчальної дисципліни. Головна мета есе - це самостійне розкриття студентом на підставі опрацьованого матеріалу теми, проблеми,питання.

Дайджест – це добір уривків з різних джерел на певну тематику. У форматі дайджестів можна зробити системний аналіз будь-якого теоретичного положення, розкритирізні точки зору на будь-яку проблему, тему, питання та зробити узагальнюючі висновки.

2бали отримують студенти, які можуть виокремити з різних джерел основні положення, структурно об'єднати їх, коротко проаналізувати кожне з них та зробити ґрунтовні узагальнюючі висновки.

1 бал отримують студенти, які в цілому правильно виокремили основні положеннякожного з джерел, але не зробили їх відповідного аналізу та узагальнюючих висновків.

Критерії підсумкового контролю

Підсумковий семестровий контроль – це підсумкове оцінювання результатів навчання здобувача вищої освіти за семестр, що здійснюється в університеті у формі екзамену. На підсумковий семестровий контроль виносяться питання, задачі, ситуаційні завдання тощо, що передбачають перевірку розуміння здобувачами вищої освіти програмного матеріалу дисципліни в цілому та рівня сформованості відповідних компетентностей після опанування курсу. Підсумковий семестровий контроль оцінюється від 0 до 100 балів і переводиться у національну шкалу та шкалу ЄКТС:

– здобувачам вищої освіти, які повністю оволоділи програмою навчальної дисципліни на творчому рівні, можуть дати відповіді на всі питання курсу, опанували рекомендовану літературу, виставляють оцінку **А**. При цьому оцінку – 100 балів (за шкалоюЧНУ ім. Ю.Федьковича), як виняток, можуть отримати тільки здобувачі вищої освіти, які, крім відмінних знань за програмою дисципліни, виявили активність в науково-дослідній роботі за тематикою курсу, стали призерами студентських олімпіад, виступали на конференціях тощо;

– здобувачам вищої освіти, які оволоділи програмою навчальної дисципліни на творчому рівні, проте у відповідях допустили незначні неточності, ставлять оцінку **B**;

– здобувачам вищої освіти, які в основному оволоділи програмою навчальної дисципліни на продуктивному рівні, проте у відповідях допускають несуттєві помилки, ставлять оцінку **C**;

– здобувачам вищої освіти, які показали задовільні результати оволодіння Робочоюпрограмою навчальної дисципліни на репродуктивному рівні й при відповідях допускаютьпомилки, ставлять оцінку **D**;

– здобувачам вищої освіти, які виявили мінімально достатній рівень знань з дисципліни, необхідний для продовження навчання, вивчили основні терміни курсу та орієнтуються в матеріалі базового підручника, ставлять оцінку **E**.

Здобувачі вищої освіти, які за результатами вивчення дисципліни отримали незадовільні оцінки **FX** або **E**, повинні додатково виконати індивідуальні завдання для підвищення рівня своїх знань і при оцінці FX повторно перескласти підсумковий контроль,а при оцінці F пройти повторний курс вивчення дисципліни зі складанням підсумкового контролю.

Підсумкова оцінка, як показник результатів вивчення навчальної дисципліни, складається із сумарної кількості балів за поточне оцінювання – **50 балів** та підсумкового модуль – контролю (екзамен) – **50 балів,** за **100-бальною університетською шкалою.**

Розподіл балів, які отримують студенти

	Поточне оцінювання (*аудиторна та самостійна робота*)								Кількість балів (екзаменаційна робота)	Сумарна к-ть балів
Змістовий модуль №1					Змістовий модуль № 2					
Т1	Т2	Т3	Т4	Т5	Т6	Т7	Т8	Т9	50	100
5	5	5	5	5	6	6	7	6		

Т1, Т2 ... Т9 – теми змістових модулів.

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Оцінка за національною шкалою	**Оцінка за шкалою ЄКТС**	
	Оцінка (бали)	**Пояснення за розширеною шкалою**
Відмінно	A (90-100)	відмінно
Добре	B (80-89)	дуже добре
	C (70-79)	добре
Задовільно	D (60-69)	задовільно
	E (50-59)	достатньо
Незадовільно	FX (35-49)	(незадовільно) з можливістю повторного складання
	F (1-34)	(незадовільно) з обов'язковим самостійним повторним опрацюванням освітнього компонента до перескладання

Перелік питань для самоконтролю та підсумкового контролю

Теоретична частина

1. Природа та сутність людських прав.

2. Класифікація людських прав.
3. Універсальність людських прав.
4. Захист людських прав в діяльності Ліги Націй.
5. Статут ООН, Загальна декларація прав людини 1948 р.
6. Рада ООН з прав людини.
7. Верховний Комісар ООН з прав людини.
8. Процедура1235
9. Процедура 1503.
10. Міжнародний пакт про громадянські і політичні права 1966 р. Комітет по правах людини.
11. Міжнародний пакт про економічні, соціальні і культурні права 1966 р. Комітет з економічних, соціальних та культурних прав.
12. Конвенція ООН з ліквідації всіх форм дискримінації щодо жінок 1979 р. Комітет з ліквідації дискримінації щодо жінок.
13. Конвенція про права дитини 1989 р. Комітет з прав дитини.
14. Конвенція проти катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження і покарання 1984 р. Комітет проти катувань.
15. Міжнародна конвенція про ліквідацію всіх форм расової дискримінації 1965 р. Комітет по ліквідації расової дискримінації.
16. Конвенція про права осіб з інвалідністю 2006 р. Комітет з прав осіб з інвалідністю.
17. Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод 1950 р.: принципи тлумачення, особливості застосування в національному правопорядку.
18. Європейський суд з прав людини: правовий статус
19. Юрисдикція Європейського суду з прав людини.
20. Процедура звернення до Європейського суду з прав людини.
21. Контроль Комітету Міністрів Ради Європи за виконанням рішень Європейського суду з прав людини.
22. Європейська соціальна хартія (переглянута).
23. Захист прав людини в Європейському Союзі.
24. Хартія основоположних прав Європейського Союзу 2000 р.
25. Міжнародно-правове регулювання захисту прав людини в рамках Організації з безпеки та співробітництва в Європі.
26. Міжамериканська система захисту людських прав.
27. Африканська система захисту людських прав.
28. Субрегіональні системи захисту людських прав в Африці.
29. Арабська система захисту людських прав.
30. Захист людських прав в рамках АСЕАН (Асоціація держав Південно-Східної Азії).
31. Обсяг та складові права на життя.
32. Зобов'язання держави щодо права на життя.
33. Обсяг та складові заборони катувань, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження чи покарання.
34. Зобов'язання держави щодо заборони катувань, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження чи покарання.
35. Обсяг та складові права на свободу та особисту недоторканність.
36. Зобов'язання держави щодо права на свободу та особисту недоторканність.
37. Обсяг та складові права на повагу до приватного і сімейного життя, житла та кореспонденції.
38. Зобов'язання держави щодо права на повагу до приватного і сімейного життя, житла та кореспонденції.
39. Обсяг та складові права на свободу думки, совісті та релігії.
40. Зобов'язання держави щодо права на свободу думки, совісті та релігії.
41. Обсяг та складові права на свободу вираження поглядів.
42. Зобов'язання держави щодо права на свободу вираження поглядів.
43. Обсяг та складові права на свободу зібрань та об'єднання.
44. Зобов'язання держави щодо права на свободу зібрань та об'єднання.
45. Обсяг та складові права на власність.
46. Зобов'язання держави щодо права на власність.
47. Обсяг та складові заборони дискримінації.

48. Зобов’язання держави щодо заборони дискримінації.
49. Обсяг та складові права на справедливий суд та на ефективний засіб юридичного захисту.
50. Зобов’язання держави щодо права на справедливий суд.
51. Зобов’язання держави щодо права на ефективний засіб юридичного захисту.
52. Правомірне обмеження людських прав.
53. Відступ держави від своїх зобов’язань у сфері людських прав за умов надзвичайного стану, становища або ситуації.
54. Застосування міжнародних стандартів людських прав у період збройних конфліктів.
55. Застосування принципу *lex specialis* щодо міжнародного гуманітарного права.
56. Захист поранених і хворих у діючих арміях.
57. Захист поранених, хворих та осіб, які зазнали корабельної аварії, зі складу збройних сил на морі.
58. Захист військовополонених.
59. Захист цивільного населення під час війни. Захист жінок та дітей під час війни.
60. Захист прав ув’язнених осіб.

Практична частина

1. Аналіз справи Міжнародного суду ООН Ф. Ноттебома (Лихтенштейн проти Гватемали 1955р.)
2. Аналіз справи ЄСПЛ "Бурмич та інші проти України" №№ 46852/13, 47786/13, 54125/13.
3. Аналіз справи Верховного суду США «Дж.Неар проти штату Міннесота» 1931 р.
4. Аналіз справи Верховного суду США «Нью-Йорк Таймс Ко.проти Л.Б. Салливана»1964р.
5. Аналіз справи ЄСПЛ "Бочан проти України № 2" 2015 р.
6. Аналіз справи ЄСПЛ "Макканн та інші проти Сполученого Королівства" № 18984/91
7. Аналіз справи ЄСПЛ «Лопеш де Соуза Фернандеш проти Португалії", № 56080/13
8. Аналіз справи ЄСПЛ «Сьорінг проти Сполученого *Королівства*» № 14038/88, 1989 р.
9. Аналіз справи ЄСПЛ "Гефген проти Німеччини" (Gafgen v. Germany), № 22978/05
10. Аналіз справи ЄСПЛ "Каверзін проти України", № 23893/03.
11. Аналіз справи ЄСПЛ "Харченко проти України", № 40107/02.
12. Аналіз справи ЄСПЛ "Остін та інші проти Сполученого Королівства" № 39692/09
13. Аналіз справи ЄСПЛ «Коккінакіс проти Греції» 1993р. № 14307/88
14. Аналіз справи ЄСПЛ "С.А.С. проти Франції" (S.A.S. v. France), № 43835/11
15. Аналіз справа "Евейда та інші проти Сполученого Королівства" №№ 48420/10, 59842/10, 51671/10, 36516/10
16. Аналіз справи ЄСПЛ "С. і Марпер проти Сполученого Королівства" (S and Marper v. United Kingdom), №№ 30562/04, 30566/04, рішення Великої палати 2008 року,
17. Аналіз справи ЄСПЛ "Денісов проти України", № 76639/11, рішення Великої палати 2018 р.,
18. Аналіз справи ЄСПЛ "Савіни проти України", № 39948/06, 2008 р.,
19. Аналіз справи ЄСПЛ "М.Р. і Д.Р. проти України", № 63551/13, 2018 р.,
20. Аналіз справи ЄСПЛ "Німіц проти Німеччини" № 13710/88, 1992 р.
21. Аналіз справи ЄСПЛ "Кривіцька та Кривіцький проти України", № 30856/03, 2011 р.
22. Аналіз справ ЄСПЛ «Пічкур проти України», № 10441/06, 2013 р.,
23. Аналіз справ ЄСПЛ «D.H. та інші проти Чеської Республіки».
24. Аналіз справи ЄСПЛ "Спорронґ і Льоннрот проти Швеції" , №№ 7151/75, 7152/75, 1982 р.,
25. Аналіз справи ЄСПЛ "Лоізіду проти Туреччини" № 15318/89, рішення Великої палати 1996 р.
26. Аналіз справи ЄСПЛ "Веніамін Тимошенко та інші проти України", № 48408/12, 2014 р.
27. Аналіз справи ЄСПЛ "Букта та інші проти Угорщини" (BuktaandOthers v. Hungary), № 25691/04, 2007 р.
28. Аналіз справи ЄСПЛ "Олександр Волков проти України", № 21722/11, рішення Великої палати 2013р.;
29. Аналіз справи ЄСПЛ справа "Бурмич та інші проти України", №№ 46852/13, 47786/13, 54125/13, рішення Великої палати 2017 р
30. Аналіз ЄСПЛ «Україна проти Росії (щодо Криму)» (заяви № 20958/14 та № 38334/18) та «Україна та Нідерланди проти Росії» (заяви № 8019/16, № 43800/14, № 28525/20, № 11055/22)

Зарахування результатів неформальної освіти.

Індивідуальна траєкторія здобувача вищої освіти у процесі вивченні навчальної дисципліни також реалізується через участь у неформальній/інформальній освіті.

Зарахування результатів неформальної освіти здійснюється на основі Порядку визнання у Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти (URL: https://media.chnu.edu.ua/media/4g5fzssb/poriadok-vyznannia-rezultativ-navchannia-zdobutykh-shliakhom-neformalnoi-ta-abo-informalnoi-osvity.pdf).

За наявності належного сертифіката здобувачу освіти нараховується **3 бали** за відповідну тему, що прирівнюється до оцінювання виконання завдань практичного заняття. До зарахування приймаються результати проходження окремих тем дисципліни на авторитетних онлайн-платформах, наприклад, Coursera, Prometheus, навчальних курсів HELP, зокрема, але не виключно, наступних:

Захист прав людей з інвалідністю
https://prometheus.org.ua/course/course-v1:FFR+PRPD101+2020_T1

Жінки та чоловіки: гендер для всіх
https://prometheus.org.ua/course/course-v1:IRF+101+2015_T2

Рекомендована література

Основна

1. Березовська Н.Л. Захист прав і свобод людини і громадянина нормами міжнародного і національного права в умовах збройного конфлікту. Юридичний науковий електронний журнал.No 5/2022 с.629-633 DOI https://doi.org/10.32782/2524-0374/2022-5/152
2. Гончаров В. В. Міжнародний захист прав людини: навчальний посібник для підготовки до ЄФВВ. Київ : Юрінком Інтер, 2025. 300 с.
3. Гончаров, В. Заборона дискримінації: питання законодавчого закріплення та застосування в Україні. Wrocławsko-Lwowskie Zeszyty Prawnicze. 2021. № 12. С. 157–167.
4. Захист прав людини в сучасному міжнародному та європейському праві : навч.-метод. посібник / Х. Бехруз, А. Гриб [та ін.] ; за ред. Х. Бехруз; НУ «Одес. юрид. академія». – Одеса : Фенікс, 2023.– 62 с.– (Серія: навчально-методичні посібники). URL: https://hdl.handle.net/11300/27334; DOI: 10.32837/11300.27334
5. Міжнародний захист людських прав : навч.-метод. посібник / колект. авт.; за наук. редакцією С. Г. Меленко, О. Д. Чепель. Чернівці : Чернівец. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича, 2022. 488 с.
6. Антонович М. Міжнародне право: Навч. посіб. Юрінком Інтер, 2021. 384 с.
7. Міжнародний захист прав людини: навчальний посібник / кол. авторів; за ред. О. Б. Онишко. Львів: Львівський державний університет внутрішніх справ, 2022. 540 с.
8. Міжнародний захист прав людини: навчально-методичний посібник: для студентів денного (заочного) відділення економіко-правового факультету. Спеціальність: 081 «Право», рівень вищої освіти: перший (бакалаврський). Одеса: Фенікс, 2020. 77 с.
9. Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод (з протоколами) (Європейська конвенція з прав людини) від 4 листопада 1950 р. № 995_004. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_004#Text.
10. Конституція України. Відомості Верховної Ради України. 1996. № 30. Ст. 141. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text.
11. Міжнародний пакт про громадянські і політичні права (Міжнародний пакт ратифіковано Указом Президії Верховної Ради Української РСР № 2148 VIII (2148-08) від 19.10.1973
12. Міжнародне публічне право: основи теорії: навчально-методичний посібник / Х. Н. Бехруз, С. С. Андрейченко, М. В. Грушко та ін. Одеса: Видавництво «Юридика», 2023. 252 с.
13. Про виконання рішень та застосування практики Європейського суду з прав людини: Закон України від 23 лютого 2006 року No 3477 IV / Верховна Рада України. Відомості Верховної Ради України. 2006. №30. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3477-15.
14. Пушкар П. В. та Бабанли Р.. Загальні питання розуміння і застосування практики ЄСПЛ. Київ: Норма права, 2022. 168 с.
15. The European Convention on Human Rights: A living instrument. European Court of Human Rights. 2022. URL:

https://www.echr.coe.int/Documents/Convention_Instrument_ENG.pdf

Додаткова

1. Баймуратов М.О. Міжнародне публічне право. Підручник /М.О. Баймуратов..К..О.: Фенікс.2018. 762с.
2. Міжнародне публічне право : підручник : у 2 т. / [В. В. Мицик. М. В. Буроменський. О. В. Буткевич та ін.] ; за ред. В. В. Мицика. Т2.. Харків : Право.2020. 624с.
3. Міжнародний захист прав людини : навч. посіб. / Л.Р. Наливайко, К.В. Степаненко, Є.М. Щербина. – Дніпро : ДДУВС, 2020. – 260 с.
4. Міжнародний захист прав людини: Навчально-методичний посібник / Уклад. Юрченко М. М., Костова Н. І. Одеса: ОДУВС, 2021. 110 с.
5. Сироїд Т.Л. Фоміна Л.О. Міжнародний захист прав людини: навчальний посібник. К.: Право, 2019. 310.с
6. Наливайко Л. Р. Міжнародний захист прав людини. Навчальний посібник / Л. Р. Наливайко, К. В. Степаненко, Є. М. Щербина. Дніпро: ДДУВС, 2020. 312 с.
7. Посібники Європейського суду з прав людини щодо застосування окремих статей Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод. Верховний Суд України. Офіційний вебсайт. URL: https://www.viaduk.net/clients/vsu/vsu.nsf/(documents)/04041CB11A2E814EC2257F990041190 6
8. Чайковський, Ю. В., Харитонов, Р. Ф. Міжнародні відносини та світова політика: навчально-методичний посібник. Одеса: 2022. 43 с. https://doi.org/10.32837/11300.18155

Інформаційні ресурси

1. Практика Європейського суду з прав людини. Рішення. Коментарі. URL: www.eurocourt.org.ua/
2. Рішення Європейського суду з прав людини. URL: [helsinki.org.ua/index.php?r=a1b8].
3. Рішення Європейського суду з прав людини щодо України. URL:www.coe.kiev.ua/.

Політика академічної доброчесності

Освітня діяльність (викладача і студента) під час вивчення навчальної дисципліни ґрунтується на принципах співробітництва та академічної доброчесності. Очікується, що роботи студентів будуть оригінальним дослідженням чи міркуванням й об'єктивно оцінені викладачем.

Дотримання політики щодо академічної доброчесності учасниками освітнього процесу при вивченні освітнього компонента регламентовано чинними документами ЧНУ:

- «Етичний кодекс Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича»: https://www.chnu.edu.ua/universytet/normatyvni-dokumenty/etychnyi-kodeks-chernivetskoho-natsionalnoho-universytetu-imeni-yuriia-fedkovycha/;
- «Положенням про виявлення та запобігання академічного плагіату у Чернівецькому національному університету імені Юрія Федьковича»: https://www.chnu.edu.ua/universytet/normatyvni-dokumenty/polozhennia-pro-vyiavlennia-ta-zapobihannia-akademichnomu-plahiatu-u-chernivetskomu-natsionalnomu-universyteti-imeni-yuriia-fedkovycha/;
- «Політикою використання штучного інтелекту в Чернівецькому національному університету імені Юрія Федьковича»: https://www.chnu.edu.ua/universytet/normatyvni-dokumenty/polityka-vykorystannia-shtuchnoho-intelektu-v-chernivetskomu-natsionalnomu-universyteti-imeni-yuriia-fedkovycha/.

Використання здобувачами освіти інструментів штучного інтелекту (ШІ) під час виконання навчальних завдань:

- допускається за умови дотримання принципів академічної доброчесності (здобувач освіти

несе відповідальність за зміст, достовірність і результати поданої роботи, а у разі використання ШІ зобов’язаний зазначити факт і спосіб його застосування);

- не допускається використання ШІ як заміни самостійного виконання завдань або з метою порушення вимог академічної доброчесності;
- додаткові обмеження чи вимоги щодо використання ШІ можуть визначатися викладачем в освітньому процесі для конкретних видів навчальної діяльності відповідно до особливостей дисципліни.